



ES vaikų dalyvavimo platforma
Ketvirtas konsultacijų raundas

VAIKŲ NUOMONĖS APIE SKURDĄ IR SOCIALINĘ ĮTRAUKTĮ

Vaikų nuomonių santrauka

Kovas 2026

TIKSLAS

Kiekvienas vaikas ir paauglys turėtų turėti galimybę gyventi laimingą ir sveiką gyvenimą. Kai kuriems vaikams reikia papildomos pagalbos, susijusios, pavyzdžiui, su švietimu, sveikatos priežiūra, maistu ar būstu.

Siekdamos padėti šiems vaikams, Europos Sąjungos (ES) šalys yra parengusios nacionalinius planus.

Šie planai grindžiami Europos vaiko garantijų sistema. ES tikrina, kaip ši garantijų sistema ir nacionaliniai planai veikia.

Todėl buvo svarbu išgirsti tiesiogiai iš vaikų ir paauglių iki 18 metų, kaip jie gyvena ir kaip klostosi reikalai jų šalyse.



Nuo 2025 m. spalio 17 d. iki gruodžio 8 d. vaikai iš visos ES dalyvavo internetinėje apklausoje, tikslinėse grupėse ir pokalbiuose per [ES vaikų dalyvavimo platformą](#).

KAS DALYVAVO?



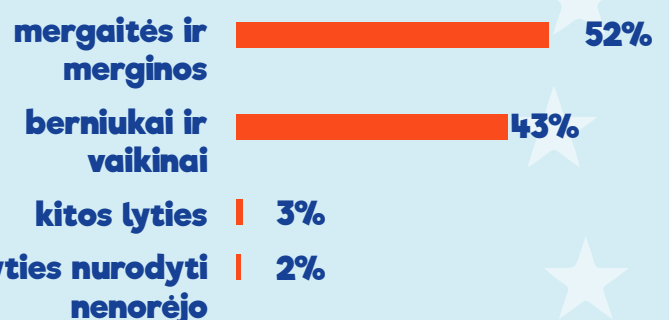
41 736 vaikai ir paaugliai
nuo 8 iki 17 metų








Visų
27 ES šalių piliečiai,
kai kurie dalyviai yra užsienyje
gyvenantys piliečiai



Jie dalyvavo internetinėje apklausoje,
26 tikslinėse grupėse
ir 45 individualiuose pokalbiuose



SVARBŪS TERMINAI

 Skurdas	kai šeima neturi pakankamai pinigų būtiniausioms reikmėms, pavyzdžiui, maistui, būstui ir šildymui
 Socialinė įtrauktis	kai jautiesi priimtas, su tavimi elgiamasi teisingai ir gali dalyvauti visose kasdienio gyvenimo srityse
 Europos vaiko garantijų sistema	ES planas, kuriuo šalims padedama gerinti vaikų galimybes naudotis esminėmis paslaugomis
 Diskriminacija	kai su asmeniu elgiamasi neteisingai dėl to, kas jis yra, arba dėl tam tikrų jo savybių
 Kliūtis	tai, kas apsunkina asmeniui galimybę gauti reikiamą pagalbą ir paramą arba prisijungti prie kitų ir jaustis įtrauktam

PAGRINDINIS VAIKŲ PASAKYTAS DALYKAS



Daugelis vaikų teigė, kad pagalbos ir paslaugų iš tiesų esama ir kad kai kurie dalykai pagerėjo. Tačiau ne kiekvienas vaikas gali šia parama pasinaudoti vienodai.

Tai reiškia, kad net jei vaikai turi tokias pačias teises, kasdieniame gyvenime jie ne visada gauna vienodas galimybes.



VEIKSMAI, KURIŲ VAIKAI REIKALAUJA!



Elgtis su vaikais pagarbiai, padėti jiems jaustis saugiai, saugoti jų privatumą ir jų neišskirti iš kitų.



Užtikrinti, kad parama būtų praktiška, teikiama laiku ir patikima, ypač vaikams, susiduriantiems su didesnėmis kliūtimis.



Sumažinti išlaidas arba šeimoms, kurioms to reikia, teikti nemokamas paslaugas, kad visi vaikai būtų įtraukti.



Įsiklausyti į vaikus priimant sprendimus, kurie turi įtakos jų gyvenimui, ir parodyti, kas pasikeitė dėl to, ką jie pasakė.



ĮTRAUKTIS IR TEISINGAS ELGESYS

Ką pasakė vaikai?

- Dėl skurdo vaikai gali jausti gėdą ar atskirtį, net jei paramos paslaugos yra prieinamos, nes jie gali nerimauti, kad kiti su jais elgsis kitaip ar juos teis.
- Kai kurie vaikai patiria diskriminaciją dėl negalios, etninės kilmės, migracijos, lyties ir kitų skirtumų.
- Vaikai jaučiasi saugūs, kai suaugusieji juos palaiko, laikosi aiškių taisyklių ir procedūrų bei elgiasi teisingai ir nuosekliai.
- Vaikai jaučiasi įtraukti, kai juos supa suaugusieji, kuriais jie gali pasitikėti ir kurie į juos žiūri rimtai bei klausosi, ką jie sako.

Ko prašė vaikai?

- Paramos, kuri būtų praktiška, teikiama tinkamu laiku ir nuosekliai, ypač tiems vaikams, kurie susiduria su didesnėmis kliūtimis arba kuriems reikia papildomos pagalbos.
- Suaugusieji turėtų reaguoti į patyčias ir diskriminaciją, kai jas mato, ir saugoti vaikų orumą – elgtis su jais pagarbiai ir ginti jų teises.
- Parama turėtų užtikrinti vaikų privatumą ir būti teikiama taip, kad vaikai nebūtų išskiriami ar nesijaustę kitokie nei kiti.
- Suteikti vaikams prasmingų galimybių dalyvauti priimant sprendimus ir pamatyti, kas pasikeitė dėl to, ką jie pasakė.

Vaikams susirūpinimą keliantys klausimai yra tikri ir juos reikia vertinti rimtai bei pripažinti, net jei suaugusiesiems jie atrodo nesvarbūs.

Vaikinas, 16–17 m., Rumunija



Kiekvienas vaikas, nepriklausomai nuo to, kokiai etninei, religinei ar kitai grupei priklauso, nusipelno turėti namus, internetą, maisto, išteklių, gauti sveikatos priežiūros paslaugas ir išsilavinimą, tačiau ne visi vaikai tai gauna – tai turi pasikeisti.

Vaikinas, 15 m., Bulgarija





GYVENIMAS MOKYKLOJE

Ką pasakė vaikai?

- Išvykos, užsiėmimai ir reikmenys gali kainuoti, o dėl šių išlaidų vaikams gali kilti kliūčių dalyvauti.
- Papildoma pagalba mokantis ne visada yra prieinama tada, kai vaikams jos reikia.
- Testai, namų darbai ir egzaminai gali sukelti didelį spaudimą ir stresą.
- Patyčios ir diskriminacija gali sukelti nesaugumo jausmą mokykloje.
- Parama vaikams su negalia ir specialiaisiais poreikiais ne visada yra veiksminga kasdiniame mokyklos gyvenime.

Ko prašė vaikai?

- Padaryti mokyklos užsiėmimus nemokamus arba pigesnius ir iš anksto aiškiai paaiškinti visą kainą, įskaitant visas papildomas išlaidas, pavyzdžiui, už priemones, išvykas ar įrangą, kurių šeimos iš pradžių gali nesitikėti.
- Nustatyti aiškias taisykles dėl patyčių ir diskriminacijos, užtikrinti, kad visi jas suprastų, ir nuosekliai jas taikyti, kad už žalingą elgesį būtų numatytos aiškios pasekmės ir vaikai jaustųsi saugūs, gerbiami ir galėtų dalyvauti mokyklos gyvenime.
- Užtikrinti, kad vaikai galėtų gauti pagalbą mokantis ir kad mokyklos konsultantai bei slaugytojai būtų pasiekiami, kai vaikams jų reikia.
- Įtraukti vaikus į mokyklos sprendimų priėmimo procesą, išklausti, ką jie sako, ir atsižvelgiant į tai daryti pokyčius.

Daugybė mokinių negali sau leisti dalyvauti išvykose ar mokamuose renginiuose ir net nedidelės išlaidos gali priversti juos jaustis atskirtais.

Tikslinė grupė, 16–17 m., Rumunija



Būtų gerai, jei mokykloje būtų skiriama laiko pasikalbėti apie tai, kas vyksta ir kaip mes jaučiamės.

Mergina, 15 m., Danija





SVEIKATOS PRIEŽIŪRA

Ką pasakė vaikai?

- Ilgas laukimo laikas gali sutrukdyti vaikams gauti pagalbą ir paramą, ypač psichikos sveikatos srityje.
- Kai kurioms šeimoms sunku nuvykti į sveikatos priežiūros įstaigas, ypač į teikiančias specializuotas paslaugas, ir tai gali būti gana sudėtinga kaimo vietovėse gyvenančioms šeimoms.
- Kainos gali būti kliūtis, ypač kalbant apie odontologijos paslaugas, psichikos sveikatos pagalbą ir kitas specializuoto gydymo paslaugas.
- Kai kurie vaikai nežino, kur kreiptis pagalbos, ypač jei tėvai negali jiems padėti.

Ko prašė vaikai?

- Greitesnio patekimo pas gydytojus ir specialistus, kai vaikams to reikia.
- Įperkamos sveikatos priežiūros šeimoms, kurioms reikia papildomos pagalbos, įskaitant odontologinę ir specializuotą priežiūrą, pavyzdžiui, regos patikrinimus ir akinius, psichikos sveikatos pagalbą bei kalbos terapiją.
- Aiškios, vaikams suprantamos informacijos apie tai, kur gauti pagalbą.
- Geresnės ir greitesnės psichikos sveikatos pagalbos, įskaitant pagalbą mokyklose.

Būna taip: sukaupiu drąsą, „gerai, šiandien pasakysiu“, o jos [mokyklos slaugytojos] net nėra.

Mergina, 17 m., Švedija



Turėtų būti reikalavimas, kad kiekvienoje mokykloje būtų bent vienas psichologas ir vienas socialinis darbuotojas.

Mergaitė, 8 m., Portugalija





MAISTAS, ĮSKAITANT VIENĄ MAITINIMĄ MOKYKLOJE PER DIENĄ

Ką pasakė vaikai?

- Sveikas maistas yra svarbus sveikatai ir mokymuisi, tačiau ne visi vaikai jo gauna kasdien.
- Nemokamas maitinimas prieinamas ne visose mokyklose, o kai kurie vyresni mokiniai jo gauti negali, nes pagal taisykles jiems jis nepriklauso, net jei jų šeimos susiduria su sunkumais.
- Mokyklos maistas ne visada yra geros kokybės arba jis neatrodo gerai ir yra neskanus.
- Sveikesnis maistas dažnai kainuoja daugiau nei perdirbtas ir mažiau sveikas maistas, todėl šeimos, taupydamos pinigus, gali pasirinkti pastarąjį, net jei jos mieliau rinktųsi sveikesnius produktus.
- Kai mokyklos nedirba, pavyzdžiui, per atostogas, nemokamas maitinimas mokyklose gali būti neteikiamas, todėl kai kurie vaikai tuo metu gali negauti tokios pačios paramos maistu.

Ko prašė vaikai?

- Kad bent vienas sveikas valgis per dieną mokykloje būtų nemokamas arba įperkamas
- Pigių ir sveikų užkandžių bei gėrimų mokyklose.
- Geresnės kokybės ir įvairesnių valgių mokyklose, įskaitant vaisius ir daržoves.
- Paramos maistu per atostogas ir mokyklų nedarbo laikotarpiu, pavyzdžiui, vykdyti maitinimo programas per atostogas ar dalinti maisto kuponus, siekiant padėti užtikrinti, kad vaikai ir toliau gautų pakankamai maisto mokyklai nedirbant.

Mokyklos turėtų teikti nemokamus, sveikus valgius ar užkandžius. Mokykla turėtų būti saugi vieta.

Vaikinas, 16 m., Lenkija



Turėtume daugiau dėmesio skirti tam, kad parodytume tėvams ir vaikams, kaip sveikai maitintis namuose. To reikėtų mokyti daugiau.

Vaikinas, 17 m., Vengrija





BŪSTAS

Ką pasakė vaikai?

- Saugūs namai padeda vaikams jaustis saugiai ir kad jais yra rūpinamasi, o tai prisideda prie jų mokymosi ir sveikatos.
- Kai kurie vaikai gyvena šaltuose, drėgnuose ar perpildytuose namuose.
- Nuomos, dujų, elektros ir vandens išlaidos gali kelti spaudimą šeimoms ir dėl to kai kurie vaikai gali nerimauti, kad kiti vaikai praras namus arba turės persikelti toliau nuo draugų ir mokyklos.
- Jaunuoliai, paliekantys globą, ne visada gauna pakankamą paramą būstui, kai pradeda gyventi savarankiškai.

Ko prašė vaikai?

- Užtikrinti, kad namai būtų šilti, saugūs ir geros būklės, o problemas būtų greitai sprendžiamos, kad vaikai galėtų gyventi patogiai ir išlikti sveiki.
- Padėti šeimoms apmokėti nuomą, šildymą, vandenį ir energiją, kai šeima turi mažiau pajamų.
- Užtikrinti, kad vaikai turėtų pakankamai erdvės ir privatumo, įskaitant ramią vietą, kur galėtų mokytis.
- Teikti geresnę paramą jaunuoliams, kai jie palieka globėjų šeimas ar vaikų globos namus.

Tai yra orumo ar gėdos klausimas: turėti savo erdvę, švorią, šildomą aplinką.

Vaikas, Prancūzija



Nuomotojai turėtų būti teisiškai įpareigoti laikytis minimalių standartų: iš čiaupo turi tekėti švarus vanduo, izoliacija turi būti pakankamai gera.

Mergina, 17 m., Vokietija



TOLESNI VEIKSMAI

2026 m. ES, remdamasi tuo, ką pasakė vaikai, ir kiekvienos šalies suaugusiųjų pateikta informacija, vertins pažangą ir tobulins planus, skirtus kovoti su vaikų skurdu ir atskirtimi. Vaikų nuomonė padės ES peržiūrėti Europos vaiko garantijų sistemą ir nacionalinius planus.



Nuoroda, į kurią nukreipia QR kodas: https://eu-for-children.europa.eu/childrens-voices_lt



Jei esate jaunesnis nei 18 metų ir jums reikia pasikalbėti su kuo nors apie tai, kaip jaučiatės, pasikalbėkite su patikimu suaugusiuoju arba kreipkitės į [pagalbos vaikams liniją](#) savo šalyje.





#EUChildParticipation